

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5830/2021
10.11.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Илија Ђурђевић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарства финансија, Управа царина, коју заступа Државно правобранилаштво, са седиштем у Београду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4987/20 од 15.06.2021. године, у седници одржаној 10.11.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4987/20 од 15.06.2021. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова састава одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 6808/19 од 20.02.2020. године, која је исправљена решењем истог суда од 02.03.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да му исплати износ од 5.281.016,52 динара на име накнаде штете због умањења вредности текстилне робе, износ од 1.085.316,18 динара на име штете због умањења вредности теретног возила и износ од 78.235,08 динара на име штете због умањења вредности прикључног возила, односно укупно 6.444.567,80 динара са законском затезном каматом почев од 20.10.2015. године као дана подношења тужбе. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 4987/20 од 15.06.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у делу става првог изреке којим је одлучено о висини накнаде материјалне штете и у ставу другом изреке. Ставом другим изреке, преиначена је иста пресуда у преосталом делу става првог изреке, тако што је обавезана тужена да тужиоцу на досуђени износ накнаде штете од 6.444.567,80 динара исплати законску затезну камату почев од 20.02.2020. године као дана пресуђења до исплате, док је одбијен тужбени захтев тужиоца за исплату камате за период од 20.10.2015. до 19.02.2020. године. Ставом трећим изреке, одбијени су захтеви тужиоца и тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права и битних повреда одредаба парничног поступка.

Тужилац је поднео одговор на ревизију захтевајући трошкове његовог састава.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Без утицаја је позивање у ревизији на повреду из тачке 12. цитиране законске одредбе, јер то није битна повреда на основу које се може изјавити ревизија (члан 407. ЗПП).

Према утврђеном чињеничном стању, решењем Министарства финансија РС, Управа царина, Царинарница Београд од 26.11.2009. године тужилац је оглашен одговорним што је неутврђеног дана августа месеца 2008. године без пријаве царинским органима унео робу у вредности од 6.296.983,96 динара која је била смештена у моторно возило марке „...“ регистарске ознаке ...-... и приколицу марке, регистарске ознаке ...-... . Решењем тужене изречена му је заштитна мера одузимања текстилне робе која је смештена под царински надзор код Царинарнице Београд и моторног возила марке „...“ са приколицом, који су смештени под царински надзор код референта за продају робе Бежанијска Коса. Одлучујући по жалби Виши прекршајни суд, Одељење у Новом Саду укинуо је решење о одузимању и доставио предмет Прекршајном суду у Панчеву на допуну поступка. Пресудом Прекршајног суда у Панчеву од 15.07.2014. године тужилац је ослобођен кривице јер није доказано да је учинио прекршај из члана 333. став 1. Царинског закона и наложено је да му се изврши враћање привремено одузете робе по потврди о привременом одузимању Одељења за сузбијање кријумчарења од 30.08.2008. године и враћање превозних средстава привремено одузетих под сумњом да су послужила за превоз робе која је предмет прекршаја. Пресудом Прекршајног апелационог суда Прж 1741/14 од 05.09.2014. године обустављен је прекршајни поступак против тужиоца јер је наступила апсолутна застарелост за вођење прекршајног поступка након чега је тужилац затражио враћање возила и робе. Тужилац је по уговору о јемству од 20.02.2006. године уредно испуњавао обавезе из уговора о финансијском лизингу чији је предмет било возило које му је било привремено одузето. Чланом 3. Споразума о измирењу међусобних обавеза закљученим 21.05.2015. године између ББ ДОО као повериоца и тужиоца као јемца, предвиђено је да ће поверилац након уплате купопродајне цене у целости у износу од 4.663,38 евра увећане за припадајући ПДВ од стране тужиоца, отпустити преостали дуг из уговора о финансијском лизингу. Тужилац се закључењем уговора о купопродаји возила 21.05.2015. године обавезао да уплати купопродајну цену на рачун продавца. У тренутку закључења овог уговора констатовано је да је тужиоцу од стране Управе царина враћено возило. На основу налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке вредност стварне штете на име умањења вредности текстилне робе је 5.281.016,52 динара. Према налазу и мишљењу вештака за област саобраћаја, штета због умањења вредности теретног возила износи 1.085.316,18 динара, док штета због умањења вредности прикључног возила износи 78.235,08 динара.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су обавезали тужену да тужиоцу накнади насталу материјалну штету.

Имајући у виду да је у току поступка пред нижестепеним судовима утврђено да је тужиоцу решењем Комисије за царинске прекршаје Царинарнице Београд од 26.11.2009. године одузета роба са моторним возилом и приколицом, да је против тужиоца вођен прекршајни поступак који је окончан пресудом Прекршајног суда у Панчеву којим је тужилац ослобођен кривице јер није доказано да је учинио прекршај који му се ставља на терет и којим је одређено враћање привремено задржане робе и превозних средстава, а која пресуда је преиначена пресудом Прекршајног апелационог суда којом је обустављен поступак јер је наступила апсолутна застарелост за вођење прекршајног поступка, правилно су нижестепени судови закључили да је тужена одговорна и у обавези да тужиоцу накнади насталу материјалну штету за одузету робу и превозна средства, по њиховом становишту на основу чланова 154. став 1. и 155. у вези члана 189. став 1. ЗОО. Будући да роба и превозна средства која су одузета од тужиоца док су била у притежању тужене, нису била чувана у просторијама које испуњавају критеријуме по националним и међународним стандардима, услед чега је дошло до оштећења на роби и превозним средствима, односно до умањења њихове вредности у утврђеним новчаним износима.

Оцењујући истакнути приговор застарелости потраживања, правилно су нижестепени судови закључили да није основан, јер је тужилац за штету и лице које је штету учинило сазнао даном доношења пресуде Апелационог суда у Београду Прж 1741/14 од 05.09.2014. године којом је обустављен прекршајни поступак због апсолутне застарелости, а тужбу поднео 20.10.2015. године, у року прописаном одредбом члана 376. став 1. ЗОО.

По становишту Врховног касационог суда, одговорност тужене за насталу материјалну штету постоји на основу члана 172. Закона о облигационим односима (ЗОО).

Одредбом члана 172. став 1. ЗОО прописано је да правно лице одговара за штету коју његов орган прозрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција. За заснивање одговорности правног лица у смислу члана 172. став 1. ЗОО потребно је да је његов орган поступао незаконито (поступање супротно закону, другом пропису или општем акту, као и пропуштање да се закон, други пропис или општи акт примени) или да је поступао неправилно (поступање противно уобичајеном и прописаном начину обављања делатности које није у складу са општим нормама у вршењу службе) и да се такво поступање према насталој штети односи као узрок према последици (узрочно-последична веза).

Тужилац је за штету и лице које је штету причинило сазнао даном доношења пресуде Прекршајног суда у Панчеву од 15.07.2014. године којом је ослобођен кривице за царински прекршај и наложено да му се изврши враћање привремено одузете робе и превозних средстава и пресуде Прекршајног апелационог суда од 05.09.2014. године којом је обустављен поступак против тужиоца јер је наступила апсолутна застарелост након чега су му враћена одузета роба и возило. Како је тужбу поднео 20.10.2015. године, то је приговор о застарелости потраживања истакнут од стране тужене правилно оцењен као неоснован на основу члана 376. став 1. ЗОО.

По становишту Врховног касационог суда, чланом 387. Царинског закона важећег у време одузимања робе („Службени гласник РС“ бр. 73/03... 9/10) прописано да власник робе стављене под царински надзор у складу са одредбама члана 386. овог закона, има право на накнаду штете на терет државног буџета, ако се у спроведеном прекршајном поступку утврди да царински прекршај није постојао, односно да не постоји прекршајна одговорност овог лица. У конкретном случају, у првостепеном прекршајном поступку утврђено је да тужилац прекршај који му је стављен на терет није извршио, због чега није било услова за изрицање мере одузимања робе и ствари из члана 385. у вези члана 333. и стављање под царински надзор на основу члана 386. Царинског закона. Тужилац је у овом поступку тражио накнаду штете проузроковане пропустом органа тужене јер нису поступали у складу са законом приликом вођења прекршајног поступка, како у тренутку одузимања, тако и у тренутку враћања предметне робе. Прекршајни поступак је обустављен, а као последица тога настала је обавеза тужене да одузету робу врати у стању и количини у којој је одузета, што тужена није учинила и тиме је проузроковала тужиоцу штету.

Нису основани ревизијски наводи којима се указује да нема одговорности на страни тужене јер су роба и возило враћени тужиоцу и да нема незаконитог рада државних органа јер роба није била легално увезена, као и да тужилац није био власник возила, с обзиром на то да је тужилац ослобођен кривице за царински прекршај који му је стављен на терет (првостепена пресуда) односно да је поступак против њега обустављен због апсолутне застарелости и да је утврђено да је тужилац власник возила. Зато је тужена у обавези да му накнади насталу материјалну штету на основу члана 172. у вези члана 189. став 2. ЗОО јер је тужена била у обавези да након обуставе прекршајног поступка врати тужиоцу предметну робу и возило у оном стању у ком су били пре одузимања. Како је услед протеча времена и безусловног чувања дошло до њиховог оштећења и умањења вредности, то је тужена у обавези да тужиоцу накнаду насталу стварну материјалну штету.

На основу члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова састава одговора на ревизију јер ти трошкови нису били неопходни за одлучивање о овом правном леку (члан 154. став 1. ЗПП).

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић